

Ansio- ja pääomatulon verotusjärjestelmä
case: HAMK Liiketalouden koulutusohjelma

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Liiketalous, Visamäki

Kevät 2021

Jenna Sievola

Tekijä Jenna Sievola

Vuosi 2021

Työn nimi Ansio- ja pääomatulon verotusjärjestelmä
case: HAMK Liiketalouden koulutusohjelma

Ohjaajat Ari Sarviharju

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda uutta opiskelumateriaalia Hämeen ammattikorkeakoulun Liiketalouden koulutusohjelmalle tulossuunnittelu- ja yritysverotus moduuliin henkilöverotuksen osuuteen. Opinnäytetyö liittyy HAMKissa käynnissä olevaan e-moduuliin, jossa tehdään eri moduuleihin ohjeistusta ja oppimismateriaalia verkko-opiskeluun. HAMKissa on siirretty valtaosa opetuksesta verkkoon korona epidemian takia, jonka vuoksi on tärkeää kehittää oppimismateriaaleja paremmin soveltuviksi itsenäiseen opiskeluun.

Opinnäytetyö on luonteeltaan toiminnallinen ja siinä on käytetty laadullista tutkimusmenetelmää. Työn teoriaosuudessa kerrotaan tulolähteistä ja tulolajeista, ansio- ja pääomatulojen verotusjärjestelmästä sekä yleistyvistä etäopetuksesta ja siitä miten verkossa nykypäivänä opitaan. Työssä käydään myös tarkemmin läpi mitä yritysverotus- ja tilinpäätössuunnittelu moduuli sekä henkilöverotuksen teema pitää sisällään.

Työn tuotoksena syntyi viikkotasoinen suunnitelma aiheiden läpikäymisestä kurssilla, henkilöverotukseen liittyviä tehtäviä sekä videoita, joita on kerätty luotettavista ulkopuolisista lähteistä. Henkilöverotuksen teema on ollut ennestään jo toimiva kokonaisuus myös virtuaaliopetuksena. Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli vain kehittää teemaa vielä paremmin palvelemaan etäopiskelua.

Avainsanat Henkilöverotus, ansiotulo, pääomatulo, oppimateriaali ja verkko-opetus.

Sivut 26 sivua ja liitteitä 4 sivua

Author Jenna Sievola

Year 2021

Subject A Tax system for earned income and capital income
case: HAMK Degree Programme in Business Administration

Supervisors Ari Sarviharju

ABSTRACT

The aim of the thesis was to create new study material for Häme University of Applied Sciences Degree Program in Business Administration in the result planning and corporate taxation module for the personal taxation part. The thesis is related to an e-module running at HAMK, where instructions and learning materials for e-learning are made for different modules. At HAMK, the majority of teaching has been transferred online due to the COVID-19 epidemic, which is why it is important to develop learning materials better suited to independent study.

The thesis is functional and uses a qualitative research method. The theoretical part of the thesis describes the sources and types of income, the taxation system of earnings and capital income, as well as the increasing use of distance learning and how to learn online today. The work also examines in more detail what the corporate taxation and financial statement planning module and the personal taxation theme contain.

The output of the work was a weekly plan for going through the topics in the course, assignments related to personal taxation, and videos collected from reliable external sources. The theme of personal taxation has already been a functioning entity, also as virtual education. The purpose of this thesis was simply to develop the theme even better to serve distance learning.

Keywords Personal taxation, earned income, capital income, educational resources and online teaching.

Pages 26 pages and appendices 4 pages

Sisälllys

1	Johdanto	1
2	Tulolähteet ja tulolajit	3
3	Ansiotulo.....	4
4	Ansiotulojen vähennysjärjestelmä	7
4.1	Luonnolliset vähennykset	7
4.2	Valtionverotuksessa tehtävät vähennykset.....	8
4.3	Kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset.....	9
4.4	Valtion- ja kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset.....	10
5	Pääomatulo	11
6	Pääomatulojen vähennysjärjestelmä	13
6.1	Luonnolliset vähennykset	13
6.2	Muut vähennettävät erät.....	14
6.3	Alijäämä ja alijäämähyvitys	14
7	Opetusmateriaalia etäopetukseen HAMKin Liiketalouden koulutusohjelmalle.....	16
7.1	Tulossuunnittelu ja yritysverotus e-moduuli	17
7.2	Henkilöverotus -teema	17
7.3	Henkilöverotus -teeman e-opiskelumateriaali	18
7.3.1	Tehtävät	19
7.3.2	Aiheeseen liittyvät opetusvideot	21
8	Pohdinta	23
	Lähteet.....	25

Kuvat, taulukot ja kaavat

Taulukko 1. Vuoden 2020 progressiivinen tuloveroasteikko (Verohallinto 2020c).	s. 4
Kaava 1. Puhtaan ansiotulon laskeminen (Ossa, 2020, s. 93).	s. 5
Kaava 2. Valtionverotus verovuoden tulosta (Ossa, 2020, s. 94).	s. 6
Kaava 3. Kunnallisverotus verovuoden tulosta (Ossa, 2020, s. 94).	s. 6

Taulukko 2. Pääomatulon veroprosentit (Verohallinto 2017.)	s. 11
Kaava 4. Verotettavan pääomatulon laskeminen (Ossa, 2020, s. 91).	s. 12
Kuva 1. Henkilöverotuksen teeman viikkotasoinen eteneminen	s. 18

Liitteet

Liite 1	Tehtävien oikeat vastaukset
---------	-----------------------------

1 Johdanto

Verovuoden 2019 aikana Suomessa kerättiin verorahoja yhteensä 70 360 miljoonaa euroa. Suurin osuus oli henkilöiden tuloverotuksesta saatu osuus, joka oli noin 30 800 miljoonaa euroa. Suurimpana verorahojen saajana toimi valtio (63,3%) ja suurimpana rahojen käyttökohteena sosiaaliturva- ja lakisääteiset eläkkeet (50%). Verohallinnolla oli vuonna 2019 5 098 477 henkilöasiakasta, joista rajoitetusti verovelvollisia oli 136 447. (Verohallinto, 2020e)

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii HAMK Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyön keskeinen idea ja toiminnallinen osuus koostuu siitä, että tehdään opiskelumateriaalia HAMKin Liiketalouden koulutusohjelman tulossuunnittelu- ja yritysverotus moduuliin henkilöverotuksen teemaan. Tulossuunnittelu ja yritysverotus moduuli on 15 opintopisteen kokonaisuus, joka kuuluu liiketalouden koulutusohjelman profiloiviin eli valinnaisiin opintoihin. Henkilöverotuksen osuus tästä moduulista on 3 opintopistettä.

Opinnäytetyössä käsitellään henkilöverotuksen ansio- ja pääomatulojen verotusjärjestelmää sekä tulolähteitä ja tulolajeja. Tämä on aihe, joka ei niin sanotusti vanhene. Lait ja säännökset uudistuvat kyllä ja on tärkeää hyödyntää ajantasaisia tietoja. Opinnäytetyön teoriaosuudessa käydään läpi tulolähteet ja tulolajit sekä ansio- ja pääomatulot, niiden verotettavien osuuksien laskeminen ja niistä tehtävät vähennykset. Teoriaosuuden lähteinä on käytetty pääasiassa verohallinnon ohjeita, tuloverolakia ja aiheeseen liittyvää kirjallisuutta.

Opinnäytetyö liittyy HAMKissa käynnissä olevaan e-moduuliin, jossa tehdään eri moduuleihin ohjeistusta ja oppimismateriaalia niin, että opiskelija pystyy opiskelemaan koko moduulin itsenäisesti oman aikataulun mukaisesti. HAMKissa on siirretty valtaosa opetuksesta verkkoon korona epidemian takia, jonka vuoksi on tärkeää kehittää oppimismateriaaleja niin, että ne tukevat paremmin itsenäistä opiskelua. Henkilöverotuksen osuudessa käydään läpi myös verotuksen perusteita, henkilöverotuksen verotusmenettelyä,

osinkotulojen verotusta sekä perintö- ja lahjaverotuksen perusteita, jotka on kuitenkin rajattu pois tästä opinnäytetyöstä. Opinnäytetyön keskeisin tutkimuskysymys on:
Millainen materiaali hyödyttää opiskelijoita etenkin itsenäisessä opiskelussa?

Työn tuotoksena syntyvä opiskelumateriaali koostuu aiheisiin liittyvistä tehtävistä sekä videoista, joita on kerätty luotettavista ulkopuolisista lähteistä. Opinnäytetyö sisältää myös viikottaisen suunnitelman aiheiden läpikäymisestä kurssilla. Opinnäytetyössä käytetään kvalitatiivista tutkimusmenetelmää ja kyseessä on toiminnallinen opinnäytetyö.

2 Tulolähteet ja tulolajit

Henkilöverotuksessa luonnollisen henkilön ja kuolinpesän tulot jaetaan kahteen eri tulolajiin, joita ovat ansiotulo ja pääomatulo. Verotettavan ansiotulon ja verotettavan pääomatulon määrät lasketaan erikseen ja ne saadaan, kun veronalaisista tuloista tehdään ensin laissa määrätyt vähennykset. Kaikki luonnollisen henkilön pääomatulot lasketaan yhteen ja myös eri tulolähteistä saadut ansiotulot verotetaan yhdessä. Osa tuloista voi olla myös kokonaan verovapaita. (Tomperi, 2018, s. 24)

Luonnollisella henkilöllä voi olla enintään kolme eri tulolähdettä, jotka ovat elinkeinotoiminnan tulolähde, maatalouden tulolähde ja henkilökohtaisten tulojen tulolähde. Tulolähteet riippuvat siitä, millaista toimintaa henkilö harjoittaa. Kaikki tulot ja menot kohdistuvat johonkin näistä kolmesta tulolähteestä. Henkilökohtaisen tulolähteen laskennassa käytetään tuloverolakia, elinkeinotoiminnan tulojen laskemisessa sovelletaan elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia ja maatalouden tuloja lasketaan maatalouden tuloverolain säännösten perusteella. (Myrsky ym., 2019, s. 85)

Elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuuluu verovelvollisen kaikki harjoittama liike- ja ammattitoiminta eli, vaikka toimintoja olisi useita ne muodostavat vain yhden elinkeinotoiminnan tulolähteen. Myös maatalouden tulolähteeseen kuuluvat kaikki verovelvollisen harjoittama maatalous, erikoismaatalous ja maa- tai metsätalouteen liittyvä muut toiminta, jota ei ole pidettävä eri liikkeenä (MVL 2.1 §). Metsätalous kuuluu henkilökohtaiseen tulolähteeseen. Henkilökohtaiseen tulolähteeseen kuuluu kaikki muu verovelvollisen toiminta paitsi nämä edellä mainitut. Tyypillisiä henkilökohtaiseen tulolähteeseen kuuluvia ovat muun muassa palkkatulot, osinko-, korko-, vuokra-, metsä- ja luovutusvoittotulot sekä eläke- ja etuustulot. Konkreettisesti tulolähteiden erillisyydestä tulee esiin myös siinä, että ne ilmoitetaan tuloveroilmoituksessa eri lomakkeissa tulolähteittäin. (Myrsky ym., 2019, s. 85) Verovuodesta 2020 lähtien elinkeinoverolain soveltamisala muuttui niin, että yhteisöjen osalta verotuksessa poistettiin kokonaan henkilökohtainen tulolähde eli niiden verotettava tulo lasketaan toiminnan luonteesta riippumatta elinkeinoverolain mukaan. Muutoksen jälkeen kuitenkin maatalouden tuloja verotetaan edelleen maatalouden tulolähteen mukaan. (Edilex, 2019)

3 Ansiotulo

Ansiotuloa on kaikki tulo, jota ei määritellä pääomatuloksi tai verovapaaksi tuloksi.

Tavallisimpia ansiotuloja on työstä saatu palkka ja siihen rinnastettava tulo sekä eläke.

Ansiotuloa on myös tällaisen tulon sijaan saatu etuus tai korvaus, esimerkiksi

työttömyyspäiväraha tai tapaturmavakuutuksen päiväraha. Ansiotulon ei tarvitse aina liittyä

työn tekemiseen, sillä ansiotuloksi lasketaan myös esimerkiksi peitelty osinko (TVL 62 §:n 2

momentti. Peitellyllä osingolla tarkoitetaan osakeyhtiön varojen siirtämistä osakkaalle

osingonjaon muotovaatimukset sivuuttaen tavalla, joka on todelliselta luonteeltaan

voitonjakoa. Oikeuskäytännön mukaan myös takauspalkkio on ansiotuloa. Aina ei ole niin

selvää lasketaanko jokin tulo ansiotuloksi vai muuksi tuloksi. Elinkeinotoiminnan ja

maatalouden tulosta voi olla osa myös ansiotuloa. Näistä määritetään ensin pääomatulon

osuus ja loppuosa verotetaan ansiotulona. Myös yhtymän osakkaan tulo-osuus jaetaan

pääoma- ja ansiotulo-osuuteen, jos se on muu kuin pörssiyhtiön maksama osinko.

Ansiotulon verotuksessa käytetään progressiivista veroasteikkoa. Progressiivinen verotus

tarkoittaa sitä, että mitä enemmän saat tuloja sitä enemmän maksat veroa. (Verohallinto,

2015)

Taulukko 1. Vuoden 2020 progressiivinen tuloveroasteikko (Verohallinto 2020c).

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
18 100–27 200	8,00	6,00
27 200–44 800	554,00	17,25
44 800–78 500	3 590,00	21,25
78 500–	10 751,25	31,25

Luonnollisten henkilöiden verotuksessa lasketaan kolmea tuloa: verotettavaa pääomatuloa, verotettavaa valtionverotuksen tuloa sekä verotettavaa kunnallisverotuksen tuloa.

Verottavan ansiotulon laskemisessa kaikki ansiotuloksi määriteltävät tulot lasketaan yhteen

ja siitä summasta vähentämällä ensin luonnolliset vähennykset saadaan puhdas ansiotulo. Verovuoden ansiotulo valtionverotuksessa lasketaan vähentämällä puhtaasta ansiotulosta valtionverotuksessa tehtävät vähennykset ja sen jälkeen vähennetään vielä valtionverotuksen verovuoden tulosta edellisiltä vuosilta vahvistetut ansiotulolajin tappiot. Verovuoden ansiotulo kunnallisverotuksessa lasketaan vähentämällä puhtaasta ansiotulosta kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset ja sen jälkeen vielä kunnallisverotuksen verovuoden tulosta edellisiltä vuosilta vahvistetut ansiotulolajin tappiot (Ossa, 2020, ss. 93–94).

Kaava 1. Puhtaan ansiotulon laskeminen (Ossa, 2020, s. 93).

Ansiotulot
+ elinkeinotoiminnan ansiotulo-osuus
+ maatalouden ansiotulo-osuus
+ yhtymän osakkaan tulo-osuuden ansiotulo-osuus
+ palkkatulot
+ luontoisedut
+ eläkkeet
+ hankintatyön arvo
– luonnolliset vähennykset
<hr/>
Puhdas ansiotulo

Kaava 2. Valtionverotus verovuoden tulosta (Ossa, 2020, s. 94).

Valtionverotus
Puhdas ansiotulo
<hr/>
- valtionverotuksen vähennykset
<hr/>
Verovuoden ansiotulo
- edellisten vuosien tappiot
<hr/>
Verotettava ansiotulo
Vero edellisestä (progressiivinen asteikko)
- verosta tehtävät vähennykset
- alijäämähyvitykset

Kaava 3. Kunnallisverotus verovuoden tulosta (Ossa, 2020, s. 94).

Kunnallisverotus
Puhdas ansiotulo
<hr/>
- kunnallisverotuksen vähennykset
<hr/>
Verovuoden tulo
- edellisten vuosien tappiot
<hr/>
Verotettava tulo
Vero edellisestä
- alijäämähyvitykset

4 Ansiotulojen vähennysjärjestelmä

Ansiotulosta tehtäviä vähennyksiä ovat luonnolliset vähennykset, valtionverotuksesta tehtävät vähennykset, kunnallisverotuksesta tehtävät vähennykset sekä vähennykset, jotka suoritetaan sekä valtion- että kunnallisverotuksessa. Luonnollisia vähennyksiä ovat kaikki tulojen hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuvat menot ja ne saadaan vähentää verotuksessa. Ansiotulojen verosta voidaan vähentää myös alijäämähyvitys, josta kerrotaan tarkemmin pääomatulojen vähennysjärjestelmä -kappaleessa. (Myrsky ym., 2019, s. 790)

Verovapaiden tulojen hankkimisesta johtuvia menoja ei saa vähentää. Kun kyseessä on luonnollinen henkilö eikä oikeushenkilö rajan vetäminen tulonhankkimis- ja säilyttämismenojen sekä ei vähennyskelpoisten menojen välille on vaikeampaa, sillä luonnollisella henkilöllä on paljon henkilökohtaisia menoja sekä elantokustannuksia, jotka täytyy erottaa luonnollisista vähennyksistä. Luonnollisen henkilön harjoittaessa elinkeinotoimintaa oletetaan kuitenkin yleensä, että kirjanpidon merkinnät liittyvät pelkästään elinkeinotoimintaan, vaikka jossain määrin myös väärinkäytöksiä on ilmennyt. (Andersson ym., 2016, s. 376)

4.1 Luonnolliset vähennykset

Kaikkia luonnollisia vähennyksiä ei ole mahdollista luetella. Yleisimpiä vähennyksiä ovat muun muassa matkakulut, joita ovat muun muassa kodin- ja työpaikan väliset matkat, viikonloppumatkat, erityisten alojen päivittäiset matkat, matkakulut varsinaisesta työmatkasta, ja matkakulut toissijaiselle työpaikalle. (Andersson, Linnakangas & Frände 2016, ss. 376–405) Kodin ja työpaikan välisistä matkoista saa vähennyksen pääasiassa julkisen liikenteen kulkuneuvon mukaan ja vain tietyissä olosuhteissa oman auton mukaan. Matkakulujen omavastuu oli vuonna 2019 750 euroa ja enimmäismäärä 7000 euroa. (Verohallinto, 2020f)

Verovelvollinen voi saada vähentää osan kotona teettämänsä työn kustannuksista veroistaan kotitalousvähennyksenä. Nimestään huolimatta vähennys ei ole kotitalous-, vaan henkilökohtainen vähennys. Vähennykseen oikeuttaa muun muassa kotitalous-, hoiva- tai

hoitotyö sekä asunnon kunnossapito- ja perusparannustyö. Kotitalousvähennyksen omavastuu oli vuonna 2019 100 euroa ja enimmäismäärä 2400 euroa. (Verohallinto, 2020f)

Palkkatulojen hankkimisesta aiheutuvia menoja on myös mahdollista vähentää verotuksessa tulonhankkimismenoina. Tällaisia kuluja ovat esimerkiksi työkalut, ammattikirjallisuus ja työhuone. Vähennyksen omavastuu oli vuonna 2019 750 euroa ja enimmäismäärää ei ollut, mutta summa ei voi ylittää palkkatulojen määrää. Tulonhankkimiskuluihin kuuluu myös työasuntovähennys, joka on mahdollista saada tietyin edellytyksin ja sen suuruus on enintään 450 euroa kuukaudelta. (Verohallinto, 2020f)

Jos verovelvollinen saa tuloa metsätyöstä hän voi saada metsurivähennyksen tai moottorisahavähennyksen. Metsurivähennyksen voi saada, jos vähintään kolmasosa tuloista on peräisin metsätyöstä. Moottorisahavähennyksen voi saada, jos käyttää palkkatulon hankkimiseen moottori- tai raivaussahaa. Moottorisahavähennys on 30 prosenttia palkasta, joka on saatu metsätyöstä ja metsurivähennys on viisi prosenttia palkkatulosta, joka on saatu metsätyöstä, mutta kuitenkin enintään 240 euroa. Näillä vähennyksillä ei ole omavastuuta. (Verohallinto, 2020f)

Myös työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut ovat nykyään vähennyskelpoisia. Nämä vähennetään täysimääräisenä ansiotulosta ennen veron laskemista. Jos työnantaja perii palkasta jäsenmaksun, verohallinto saa maksujen tiedot suoraan työnantajilta, jolloin esitäytetystä veroilmoituksesta voi vain tarkistaa, että tiedot ovat oikein. (Verohallinto, 2020f)

4.2 Valtionverotuksessa tehtävät vähennykset

Valtionverotuksessa verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään eläketulovähennys. Vähennys myönnetään kaikista eläkkeistä, jotka verotetaan ansiotulona. Niitä ovat muun muassa kansaneläke, takuueläke, työ- ja yrittäjäeläkkeet, erilaiset erityislainsäädäntöön perustuvat eläkkeet sekä eläkevakuutukseen tai muuhun yksityisoikeudelliseen sopimukseen perustuva eläke. (Myrsky ym., 2019, s. 889)

4.3 Kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset

Kunnallisverotuksessa vähennetään myös eläketulovähennys, johon pätee samat perusteet kuin valtionverotuksen eläketulovähennykseen. Luonnollisen henkilön muun ansiotulon kuin eläketulon perusteella voidaan vähentää invalidivähennys, jos hänellä on sairaudesta, viasta tai vammasta aiheutunut pysyvä haitta. Vähennyksen suuruus on 440 euroa haitta-asteen ollessa 100 prosenttia, jos se on alle, mutta kuitenkin yli 30 prosenttia, vähennys on sen osoittama prosenttimäärä 440 eurosta. Kunnallisverotuksessa tehdään opintorahavähennys, jos verovelvollinen on saanut opintorahaa. Täysi määräinen vähennys on 2600 euroa, mutta kuitenkin enintään saatavan opintorahan määrä. Jos puhtaat ansiotulot ovat 7800 euroa tai yli, opintorahavähennystä ei myönnetä. (Myrsky ym., 2019, ss. 889–894)

Viimeiset kunnallisverotuksen vähennykset ovat ansiotulovähennys ja perusvähennys. Ansiotulovähennys tehdään ennen perusvähennystä ja se kohdistuu ansiotuloista, jotka on saatu työstä ja muusta aktiivitoiminnasta. Vähennyksen laskemisen perusteena on verovelvollisen veronalaiset palkkatulot, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saadut ansiotulot, ansiotuloksi laskettavat käyttökorvaukset, ansiotulona verotettavat osingot, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuus sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuus. Vähennyksen suuruus on edellä mainittujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta 51 prosenttia 7 320 euroon saakka ja sen ylittävältä osalta 28 prosenttia, mutta kuitenkin enimmillään 3 570 euroa. (Myrsky ym., 2019, s. 895)

Perusvähennys on viimeinen vähennys, joka tehdään ennen veron määrän laskemista. Perusvähennys kohdistuu kaikkiin ansiotuloihin, toisin kuin esimerkiksi ansiotulovähennys. Jos luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo ei ole suurempi kuin täyden perusvähennyksen määrä (3 305 euroa, vuonna 2019) muiden kunnallisverotuksessa tehtyjen vähennysten jälkeen, tulon määrästä vähennetään tämän tulon määrä. Puhtaasta tulosta ei makseta lainkaan veroa, jos ne ovat enintään täyden perusvähennyksen verran. Kun verovelvollisen puhtaan ansiotulon määrä muiden kunnallisverotuksessa tehtävien vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, sen määrä pienenee. Perusvähennystä pienennetään yli menevän tulon määrästä 18 prosentilla, eli sillä on myös progressiivinen vaikutus. (Myrsky ym., 2019, s. 897)

4.4 Valtion- ja kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset

Valtion- ja kunnallisverotuksessa tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa pakolliset ja lakisääteiset vakuutusmaksut. Verovelvollinen saa vähentää puhtaasta ansiotulostaan lakisääteisen työntekijän eläkemaksun, työttömyysvakuutusmaksun sekä sairausvakuutuksen päivärahamaksun. Näitä vähennyksiä ei voi siirtää puolisolle vaan nämä ovat henkilökohtaisia. Lisäksi verovelvollisen ja tämän puolison pakolliset eläkevakuutuksen maksut ovat vähennyskelpoisia. Pakollinen eläkevakuutus on sellainen, jonka henkilö on lain perusteella velvollinen itse itselleen ottamaan. Tällaisia maksuja ovat nykyään lähinnä YEL- ja MYEL-vakuutuksen maksut, jotka tarkoittavat yrittäjien eläkelain ja maatalousyrittäjien eläkelain mukaisia vakuutusmaksuja. Kollektiivinen lisäeläketurva on työnantajan järjestämä tietyille työntekijöistä koostuvalle henkilöpiirille järjestämä vapaaehtoinen lisäeläketurva. Kollektiivisen lisäeläketurvan maksaa pääasiassa työnantaja, mutta myös palkansaaja voi itse maksaa näitä maksuja, jolloin palkansaajalla on oikeus vähentää tietyissä määrin näitä maksuja puhtaasta ansiotulostaan. (Myrsky ym., 2019, ss. 873–874)

Merityötulon saajalle on mahdollisuus myöntää valtion- ja kunnallisverotuksessa tehtävä merityötulovähennys. Vähennyksen määrä on 20 prosenttia merityötulon kokonaismäärästä, mutta enintään 7000 euroa. Jos merityötulon kokonaismäärä ylittää 50 000 euroa, vähennyksen määrä pienenee 5 prosenttia sen ylittävältä osalta. Jos verovelvollisen veronmaksukyky on erityisistä syistä olennaisesti alentunut, hänelle voidaan myöntää veronmaksukykyyn alentumisvähennys, joka on kohtuullinen määrä hänen ansiotulostaan, muttei kuitenkaan 1400 euroa enempää. Tällaisia erityisiä syitä voivat olla muun muassa elatusvelvollisuus, työttömyys tai sairaus. Laissa säädettyjen edellytysten perusteella luonnollinen henkilö tai kuolinpesä saa vähentää puhtaasta ansiotulostaan kunnan- ja valtionverotuksessa lahjoitusvähennyksenä tekemänsä rahalahjoituksen yliopistolle tai korkeakoululle. Yhteisölle tai yhtymälle ei voida myöntää vähennystä. (Myrsky ym., 2019, ss. 879–888)

5 Pääomatulo

Pääomatuloksi katsotaan omaisuuden tuotto, sen luovutuksesta saatu voitto ja muu tulo, jota varallisuuden katsotaan kerryttäneen. Veronalaista pääomatuloa ovat muun muassa vuokratulo, korkotulo, luovutusvoitto, voitto-osuus, jaettavan yritystulon pääomatulo-osuus, henkivakuutuksen tuotto, metsätalouden pääomatulo, yhtymän osakkaan tulo-osuuden pääomatulo-osuus ja osa osakeyhtiöistä saaduista osingoista. (Tomperi, 2018, s. 24) Muita kuin edellä lueteltuja tapauksia voidaan tulkita pääomatuloiksi vain, jos tulo kertyy selvästi varallisuuden perusteella (Andersson ym., 2016, s. 135).

Taulukko 2. Pääomatulon veroprosentit (Verohallinto 2017.)

Veroprosentti – pääomatulot

30 000 euroon asti	30 %
yli 30 000 eurosta	34 %

Verovelvollisella on oikeus vähentää pääomatuloista niiden hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot eli luonnolliset vähennykset, joiden vähentämisen jälkeen saadaan puhdas pääomatulo. Puhtaasta pääomatulosta vähennetään verotusyhtymän maatalouden verovuoden tappio, elinkeino- ja maataloustulolähteen verovuoden tappio, korot sekä vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen ja pitkäaikaissäästämissopimuksen maksut niin saadaan verovuoden pääomatulo. (Verohallinto, 2020d) Verovuoden pääomatulosta vähennetään vielä mahdollinen pääomatulolajin tappio, niin saadaan verotettava pääomatulo (Tomperi, 2018, s. 25).

Kaava 4. Verotettavan pääomatulon laskeminen (Ossa, 2020, s. 91).

Pääomatulot

- + elinkeinotoiminnan pääomatulo-osuus
 - + maatalouden pääomatulo-osuus
 - + yhtymän osakkaan tulo-osuuden pääomatulo-osuus
 - + korkotulot
 - + vuokratulot
 - + osinkotulot
 - + myyntivoitot
 - + puun myyntitulot
 - + osakslaina
 - + vakuutustuotot
 - luonnolliset vähennykset
-

Puhdas pääomatulo

- vähennyskelpoiset korot
 - osakslainan takaisinmaksu
 - elinkeinotoiminnan tai maatalouden tappio (TVL 59 §)
 - vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut
-

Verovuoden pääomatulo tai alijäämä

- edellisten vuosien pääomatulolajin tappio
-

Verotettava pääomatulo (ylijäämä), josta vero 30 tai 34 % (- verosta tehtävät vähennykset)

6 Pääomatulojen vähennysjärjestelmä

Pääomatulosta tehtäviä vähennyksiä ovat ensinnäkin luonnolliset vähennykset, jotka ovat tulonhankkimismenoja eli pääomatulojen hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneita menoja. Lisäksi on olemassa yleisesti vähennettäviä tulonhankkimismenoja, joista säädetään laissa erikseen. Sitten on vielä eriä, joita pääomatuloista voidaan vähentää, vaikka ne eivät ole luonteeltaan tulonhankkimismenoja. (Verohallinto, 2019)

6.1 Luonnolliset vähennykset

Tulonhankkimismenoja voivat olla esimerkiksi puhelinkulut, ammattikirjallisuuden hankkimisesta syntyneet kulut tai atk-kulut, kuten tietokone tai nettiyhteys kulut. Pääomatuloista voi tehdä myös työhuonevähennyksen, jonka määrä määräytyy sen mukaan, onko kyseessä päätoiminen tulonhankkimistoiminta vai satunnaisten sivukulujen hankinta. Kuluista vähennetään 50 euron omavastuu, jos ne liittyvät arvopapereiden, arvo-osuuksien tai vastaavan omaisuuden säilyttämiseen ja hoitoon. (Verohallinto, 2019)

Verovelvollinen voi vähentää tulonhankkimismenona kurssitappion, joka on johtunut ulkomaan rahan määräisestä tulonhankkimisvelasta. Kurssitappio ei ole vähennyskelpoinen, jos se on korkotulon lähdeverosta annetussa laissa tarkoitettuun tuloon kohdistuvasta velasta johtuva. Tulonhankkimismenona maksettu jälkimarkkinahyvitys on myös mahdollista vähentää verotuksessa. Jälkimarkkinahyvityksellä tarkoitetaan joukkovelkakirjalainan luovutusta edeltäneen koronmaksupäivän ja luovutuspäivän väliseltä ajalta kertynyttä korkoa vastaavaa hyvitystä, joka on saatu tai maksettu joukkovelkakirjan luovutuksen yhteydessä. Myös tuloksi luetun osakaslainan takaisinmaksu on vähennyskelpoinen, jos maksu on suoritettu viimeistään viidentenä verovuonna lainan nostamisvuoden jälkeen. (TVL 1992/1535 § 54) Näiden vähentäminen pääomatulojen yhteismäärästä ei edellytä, että verovuonna olisi ollut niitä vastaavia tuloja. Myös suurin osa metsätalouden pääomatuloon kohdistuvista menoista on näitä yleisiä pääomatulolajin tulonhankkimismenoja. Näiden luonnollisten vähennysten vähentämisen jälkeen saadaan puhdas pääomatulo. (Myrsky ym., 2019, s. 105)

6.2 Muut vähennettävät erät

Lisäksi on eriä, joita pääomatuloista voidaan vähentää, vaikka ne eivät ole luonteeltaan tulonhankkimismenoja. Verovelvollisella on oikeus vähentää pääomatuloistaan velkojensa korot, jos velka kohdistuu veronalaisen tulon hankkimiseen. Korot ovat vähennyskelpoisia vain siltä osin, kun ne kohdistuvat verovuoteen ja sitä seuraavaan vuoteen. (TVL 1992/1535 § 58) Myös verovelvollisen tai hänen perheensä vakituisen asunnon hankkimiseen tai peruskorjaukseen otettujen velkojen koroista voi vähentää pääomatuloista 15 prosenttia. Jos verovelvollinen on ottanut lainan sijoitusasunnon hankkimista varten, sen korot voi vähentää verotuksessa kokonaan. Laina kohdistuu silloin veronalaisen tulon hankkimiseen eli on tulonhankkimisvelka. Asunnon vuokraaminen on esimerkiksi tulonhankkimistoimintaa. (Verohallinto, 2020b)

Muita tällaisia vähennettäviä eriä ovat lahjoitusvähennys, pitkäaikaissäästämisen maksut, tulolähteen tappio sekä pääomatulolajin aikaisemman vuoden tappio. Luovutustappion vähennyskelpoisuudesta säädetään erikseen, eikä sitä pidetä myöskään tulonhankkimismenona. Näiden erien vähentämisen jälkeen puhtaasta ansiotulosta saadaan verovuoden pääomatulo. (Myrsky ym., 2019, s. 105)

6.3 Alijäämä ja alijäämähyvitys

Jos verovelvollisen vähennyskelpoisten tulonhankkimismenojen, korkojen ja muiden vähennysten määrä ylittää veronalaisten pääomatulojen määrän, muodostuu niiden erotus eli pääomatulolajin alijäämä (Tomperi, 2018, s. 25). Jos henkilöllä ei ole pääomatuloja eikä niistä tehtäviä vähennyksiä, muita kuin korkoja, alijäämä muodostuu korkojen määrästä. Verovelvollisella on oikeus alijäämän perusteella ansiotulosta määrättävistä veroista myönnettävään alijäämähyvitykseen. (Verohallinto, 2020a)

Alijäämähyvitys saadaan laskemalla samana verovuonna syntyneestä pääomatulolajin alijäämästä pääomatuloveroprosentin mukainen osuus, joka on 30 prosenttia. Jos alijäämä on muodostunut osittain ensiasunnon hankintaan otetun asuntolainan koroista, prosenttiosuutta korotetaan siltä osin kahdella prosenttiyksiköllä. Alijäämähyvitys voidaan

vähentää ansiotuloista suoritettavasta verosta tietyin edellytyksin. Alijäämähyvityksen enimmäismäärä on 1400 euroa henkilöltä, mutta toinen puolisoista voi saada 400 euron lapsikorotuksen yhdestä ja 800 euron korotuksen kahdesta tai useammasta lapsesta. Pääomatulolajin alijäämää voi muodostua myös pääomatuloista vähennettävien vapaaehtoisten eläkevakuutusmaksujen perusteella. Erityinen alijäämähyvitys lasketaan tuloista vähentämättä jääneiden maksujen perusteella ja sen määrä ei sisälly alijäämähyvityksen enimmäismäärän laskentaan. (Tomperi, 2018, s. 25–26)

Verohallinto tekee alijäämähyvityksen automaattisesti ansiotulojen verosta, jos verovelvollinen on siihen oikeutettu. Alijäämähyvityksen voi saada, jos pääomatuloista tehtävät vähennykset ovat suuremmat kuin pääomatulot. Alijäämä syntyy esimerkiksi silloin, jos maksaa asuntolainan korkoja, mutta ei ole pääomatuloja tai vuokra-asunnon remonttikulut ovat suuremmat kuin vuokratulot. (Verohallinto, 2020a)

Jos alijäämää ei ole otettu huomioon kokonaisuudessaan verosta tehtävänä vähennyksenä huomioimatta jäänyt osa vahvistetaan pääomatulolajin tappioksi. Pääomatulolajin tappiota ei vahvisteta kuitenkaan erityisen alijäämähyvityksen perusteella. Pääomatulolajin tappiota voi syntyä sen vuoksi, että alijäämää ei voida enimmäismäärän takia kokonaan vähentää tai ansiotulosta määrätyt verot eivät riitä alijäämähyvityksen vähentämiseen. Seuraavan 10 verovuoden aikana tappio vähennetään sitä mukaa kuin pääomatuloa syntyy. Tappiota ei voi enää myöhemminä vuosina käyttää perusteena alijäämähyvityksen saamiseen ansiotulosta määrätyistä veroista. (Verohallinto, 2020a)

7 Opetusmateriaalia etäopetukseen HAMKin Liiketalouden koulutusohjelmalle

Etäopiskelu on hyvä vaihtoehto silloin, kun lähiopetukseen osallistuminen ei ole mahdollista tai se on hankalaa. Yleensä etäopiskelu on verkossa tapahtuvaa ja se on aikaan ja paikkaan sitomatonta opiskelua. Etäopiskelu antaa enemmän vapautta, mutta vaatii myös yleensä enemmän opiskelijalta omaa aktiivisuutta ja vastuuta omasta oppimisesta. Verkkokurseja varten on yleensä luotu verkkopohjainen opiskeluympäristö tai www-sivusto, jonka kautta opiskelijat pääsevät käsiksi oppimateriaaleihin, joita voi opiskella opettajan johdolla tai itsenäisesti. (Opintopolku, n.d.) Etäopetus on viime vuosina lisääntynyt ja varsinkin viime vuoden aikana se on noussut todella tärkeäksi ja jopa välttämättömäksi opetusmalliksi koronaviruspandemian vuoksi.

Verkossa oppiminen tapahtuu ensisijaisesti erilaisten oppimistehtävien avulla. Hyvä suunnittelu onkin verkko-opinnon onnistumisen kannalta todella tärkeää. Varsinainen opetustyö tapahtuu jo tässä vaiheessa. Vuorovaikutuksen syntyminen opiskelijoiden ja opettajan välillä on tärkeää myös etäopetuksessa. Teknologian kehittyminen on myös vaikuttanut voimakkaasti verkko-opetuksen trendeihin. Esimerkkinä tästä on videoiden käytön lisääntyminen opetuksen tukena. Verkko-opetuksen suunnittelussa keskitytään edelleen vahvasti koulutuksen tuottamiseen käyttäjäkokemuksen sijasta. Trendinä onkin nyt keskittyä opetuksen muotoilun (instructional design) sijaan oppimisen muotoilun (learning design) maailmaan. Oppimisen muotoilussa keskitytään oppimistuloksen ja tavoitellun osaamisen lisäksi käyttäjälähtöistä oppimista edistäviin aktiviteetteihin ja opiskelijan osallistamiseen. (Marstio, 2020, s. 8)

HAMKin Liiketalouden koulutusohjelma koostuu 210 opintopisteestä ja tutkinnon voi suorittaa päiväopiskeluna tai joustavasti työn ohessa monimuoto-opiskeluna verkossa. Korona epidemian vuoksi myös päiväopiskelu on siirretty suurimmaksi osaksi verkkoon. Liiketalouden opinnot rakentuvat moduuleista, joiden laajuus on 15 opintopistettä. Opintoihin kuuluu pakollisia moduuleja, profiloivia valinnaisia moduuleja, harjoittelu sekä oppinäytetyö. Moduulirakenteen kautta opiskelija pystyy itse valitsemaan esimerkiksi markkinoinnin, taloushallinnon, finanssiliiketoiminnan tai liiketoiminnan kehittämisen

moduuleja sen mukaan, mihin haluaa suuntautua opinnoissaan. Moduulit jakautuvat vielä pienempiin opinto-osuuksiin, joita kutsutaan teemoiksi. (HAMK, n.d.)

7.1 Tulossuunnittelu ja yritysverotus e-moduuli

Tulossuunnittelu- ja yritysverotus on 15 opintopisteen moduulikokonaisuus, jossa opiskelija pääsee syventämään tietojaan ja taitojaan kirjanpitonormiston mukaisesta hyvästä kirjanpidosta sekä oppii soveltamaan yhteisöläinsäädännön sekä yritysverotuksen normistoa tilinpäätössuunnittelussa. Lisäksi opiskelija oppii hoitamaan verotukseen sekä tilinpäätössuunnitteluun kuuluvia perustoimenpiteitä myös tilintarkastuksen näkökulmasta.

Moduulin teemat

1. Henkilöverotus (3 op)
2. Yritysverotus- ja tilinpäätössuunnittelu (8 op)
3. Tilintarkastuksen perusteet (4 op)

Moduuli toteutetaan verkossa pidettävillä kontaktiopetustunneilla teemoittain Zoomin välityksellä. Opiskelijat saavat viikoittaisia tiimitöitä sekä muita oppimistehtäviä ja moduulin lopussa kokoava tehtävä tai tentti, joilla opiskelijoiden osaaminen voidaan todentaa. Moduulin arviointiasteikko on 1–5 tai hylätty. Moduuli on opiskelijoille valinnainen ja se kuuluu profiloiviin opintoihin. (Ari Sarviharju, henkilökohtainen tiedonanto, 2021)

7.2 Henkilöverotus -teema

Henkilöverotuksen teema on kolmen opintopisteen suuruinen kokonaisuus osana Tulossuunnittelu- ja yritysverotus moduulia. Osion osaamistavoitteena on, että opiskelija osaa henkilöverotuksen verotusmenettelyn, tuloverojärjestelmän perusteet sekä perintö- ja lahjaverotuksen perusteet. Tavoitteena on myös, että opiskelija osaa hoitaa ohjatusti henkilöverotuksen ja osaa lisäksi soveltaa taloushallinnon tehtävissä henkilöverotuksen normistoa. Opetus ja ohjaus toteutetaan aamupäivän lukujärjestyksen mukaan Zoomin välityksellä. Lisäksi opiskelijat työskentelevät tehtävien ja tiedon hankinnan parissa itsenäisesti. Kurssin suoritustapa on oppimistehtävä/tentti ja se arvioidaan asteikolla 0–5. (Anu Viherä, henkilökohtainen tiedonanto, 2021)

7.3 Henkilöverotus -teeman e-opiskelumateriaali

Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa suunnitelma ja aikataulu aiheiden läpi käymisestä kurssilla, kehittää aiheisiin liittyviä tehtäviä sekä etsiä ja koota yhteen aiheisiin liittyviä opetusvideoita, jotka tukevat opiskelijoiden itsenäistä opiskelua. Henkilöverotuksen teema käydään läpi kolmessa viikossa. Kurssi alkaa viikolla kaksi ja loppuu viikolla neljä. Oppitunnit pidetään kolme kertaa viikossa lukujärjestyksen mukaan. Tunnit pidetään pääasiassa aamupäivisin zoomin välityksellä ja iltapäivisin opiskelijoilla on aikaa tehdä itsenäisesti aiheisiin liittyviä tehtäviä. Alla on aiheiden viikkotasoinen eteneminen, johon on jaoteltu kullakin oppitunnilla käytävät asiat.

Kuva 1. Henkilöverotuksen teeman viikkotasoinen eteneminen.

7.3.1 Tehtävät

Opinnäytetyön tuotoksena syntyi kahdeksan tehtävän tehtäväpaketti henkilöverotukseen liittyen. Tehtäviä tuli 1–2 tehtävää jokaiseen teoriaosuudessa olevaan kappaleeseen liittyen ja ne on jaoteltu oikeiden aihe otsikoiden alle. Tehtävistä suurin osa on yksiosaisia, mutta osassa on eritelty a. ja b. kohta. Tehtävät ovat sanallisia tehtäviä, monivalintatehtäviä sekä laskutehtäviä, jotka tukevat monipuolisesti opiskelijoiden oppimista. Tehtävät soveltuvat tehtäväksi yksin, pareittain tai ryhmässä.

Tulolähteet ja tulolajit

1. a. Kerro mitkä ovat kolme tulolähdettä ja mitä näihin kuuluu?
 - b. Mitä lakeja näihin sovelletaan?

Ansiotulo

2. Merkitse alla olevista mitkä ovat verotettavaa ansiotuloa

jaettavan yritystulon ansiotulo-osuus

luovutusvoitto

henkivakuutuksen tuotto

metsätalouden puhdas tulo

eläketulot

vuokratulot

peitelty osinko

Korkotulot

palkkatulot

takauspalkkio

3. Leena Järvisen palkkatulot olivat vuonna 2020 bruttona 28 080 euroa. Tämän lisäksi hänen työnantajansa on tarjonnut hänelle puhelinedun 20e/kk. Leena on saanut myös

10,50e arvoisia ruokailulipukkeita 21 työpäivälle kuukaudessa. Leena kulkee töihin omalla autolla, koska julkinen liikenne ei ole mahdollinen. Hänelle kertyy edestakaista matkaa päivässä 62 km. Leena oli heinäkuun kokonaan lomalla. Paljonko on Leenan puhdas ansiotulo vuonna 2020? Apua tehtävään ja vähennyksien laskemiseen löydät verohallinnon sivuilta osoitteesta <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/>

Ansiotulojen vähennysjärjestelmä

4. Luettele mihin neljään ryhmään ansiotulosta tehtävät vähennykset voidaan jakaa ja kerro millaisia vähennyksiä näihin kuuluu.

5. Lasse Virtanen teetti keittiöremontin, jonka hinnaksi tuli 5300 euroa, josta työn osuus oli 4450 euroa. Kuinka paljon Lasse sai kotitalousvähennystä? Apua tehtävään ja vähennyksien laskemiseen löydät verohallinnon sivuilta osoitteesta <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/>

Pääomatulo

6. Luettele mitä tuloja kuuluu veronalaisiin pääomatuloihin ja verottomiin pääomatuloihin.

Pääomatulojen vähennysjärjestelmä

7. a. Mitä tarkoittaa alijäämä ja alijäämähyvitys?

b. Miten alijäämähyvitys lasketaan?

8. Liisa ja Mikko Korhosen asuntolainan korkokulut ovat noin 25 000 euroa. Heillä on kaksi lasta, eikä muita pääomatuloja ole. Kuinka paljon Korhoset saavat alijäämähyvitystä? Apua tehtävään ja vähennyksien laskemiseen löydät verohallinnon sivuilta osoitteesta

<https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/>

7.3.2 Aiheeseen liittyvät opetusvideot

Alle on koottu videoita ulkopuolisista lähteistä, joita voidaan hyödyntää, joidenkin aiheiden opetuksessa henkilöverotuksen teemassa. Jokaisesta videosta on kerrottu, mihin aiheeseen video liittyy, mitä asioita videossa käydään läpi ja missä opetus osuudessa videota voidaan hyödyntää. Jokaisen kuvauksen perään on laitettu suoraan linkki videoon.

Ansiotulojen verotus -opetus tv

Videolla kerrotaan verokortista, millaisia tietoja verokortista löytyy ja miten veroprosentin voi laskea netissä, jos epäilee esimerkiksi tulorajan ylittävän. Videolla käydään läpi myös esimerkkilaskuja, joissa lasketaan, kuinka paljon veroa menee palkasta. Esimerkeissä käydään läpi veron määrän laskeminen veroprosentilla, veroprosentilla ja lisäprosentilla sekä veron laskeminen koko vuodelta. Video soveltuu opetusmateriaaliksi ansiotulojen verotuksen osuuteen. <https://www.youtube.com/watch?v=IE5w-jSn3Oc>

Kenelle ansiotulon verotus menee -opetus tv

Video on jatkoa edellisestä ansiotulojen verotus -videosta. Videolla kerrotaan ansiotulosta maksettavan veron jakautuvan kolmeen eri ryhmään, joita ovat valtiontulovero, kunnallisvero ja kirkollisvero. Käydään läpi, kuinka nämä kolme ryhmää eroavat toisistaan ja miltä sivuilta näiden verojen prosentit löytyvät. Tehdään esimerkkilasku siitä, kuinka verontarve voidaan laskea ja riittääkö maksettu ennakkovero kattamaan tämän. Video soveltuu opetusmateriaaliksi ansiotulojen verotuksen osuuteen ja auttaa opiskelijaa hahmottamaan ansiotulojen verojärjestelmää ja opettaa laskemaan verotukseen liittyviä laskuja. <https://www.youtube.com/watch?v=bIQTHP5Ntpg>

TEL-maksut ja verovähennykset -opetus tv

Tämäkin video on jatkoa edellisiin videoihin. Tällä videolla kerrotaan, millaisia maksuja ansiotulosta täytyy verojen lisäksi maksaa ja millaiset prosentit näillä maksuilla on ollut tuolloin vuonna 2012. Sitten käydään läpi, mitä vähennykset tarkoittavat, miten vähennykset ilmoitetaan, mitä erilaisia vähennyksiä on ja mistä näistä voi löytää tietoa. Video soveltuu opetusmateriaaliksi ansiotulojen vähennysjärjestelmän osuuteen.

https://www.youtube.com/watch?v=9pubBcl4wTQ&feature=emb_title

Pääomatulojen verotus -opetus tv

Videolla kerrotaan, mitä ovat pääomatulot, kuinka paljon näistä maksetaan veroa, mitä kuluja pääomatulojen verotuksessa voidaan vähentää ja miten verotettava pääomatulo lasketaan. Videolla käydään myös läpi joitakin esimerkkejä pääomatulon verotuksen laskemiseen liittyen. Video soveltuu opetusmateriaaliksi pääomatulojen verotuksen osuuteen.

<https://www.youtube.com/watch?v=fkmS1ycwvAk>

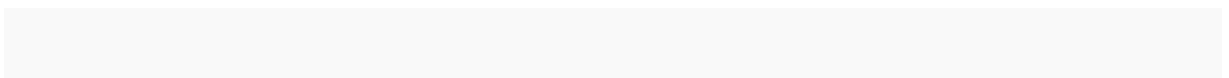
Henkilöasiakkaan veroilmoitus OmaVerossa -Verohallinto

Videossa kerrotaan kattavasti, mitä kaikkea OmaVerossa voi tehdä. Videossa käydään läpi, miten veroilmoitus täytetään ja mitä vähennyksiä siihen voi laittaa. Tämä video kertoo opiskelijalle, mitä eri vähennyksiä on ja kuinka nämä käytännössä ilmoitetaan veroilmoituksessa. Video on hyödyllinen ja soveltuu yleisesti henkilöverotuksen osuuteen.

<https://www.youtube.com/watch?v=7vbSJqHdz5w>

Vuokranantajan veroinfo -verkkoseminaari -Verohallinto

Tällä videolla kerrotaan todella kattavasti vuokratulojen verotuksesta. Video soveltuu pääomatulojen verotuksen osuuteen, jos opiskelijaa haluaa perehtyä laajemmin vuokratulojen verotukseen. <https://www.youtube.com/watch?v=WJ5T32noQ0A>

8 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa uutta opetusmateriaalia, joka palvelisi opiskelijoita paremmin itsenäisessä opiskelussa Liiketalouden koulutusohjelman henkilöverotuksen kursilla. Teoriaosuudessa käytiin materiaalin suunnittelun kannalta läpi kattavasti ja oleellisin osin ansio- ja pääomatulojen verotusjärjestelmää sekä sitä, millaista itsenäinen opiskelu verkossa on ja miten verkossa opitaan. Opinnäytetyön tuotoksena syntyi viikkotasoinen suunnitelma aiheiden läpi käymisestä kurssilla, aiheisiin liittyviä tehtäviä sekä luettelo videoista, joita voidaan käyttää osana opetusta ja jotka voivat auttaa opiskelijaa oppimaan.

Opinnäytetyön tutkimuskysymys oli, että millainen materiaali hyödyttää opiskelijoita etenkin itsenäisessä opiskelussa. Opinnäytetyön teoriaosuudessa kävi ilmi, että verkossa oppiminen tapahtuu enimmäkseen erilaisten oppimistehtävien avulla. Varsinainen opetustyö tapahtuu jo suunnitteluvaiheessa, jonka vuoksi se on todella tärkeää. Oppimisen muotoilua pidetään tällä hetkellä trendinä, johon kuuluu muun muassa opiskelijan osallistaminen. Teknologian kehityksen myötä myös videoita on alettu käyttämään enemmän opetuksen tukena. Myöskään vuorovaikutuksen tärkeyttä ei saa unohtaa etäopetuksessa.

Tehtävien tarkoituksena on, että opiskelija pääsee itse etsimään tietoa aiheeseen liittyen ja hyödyntämään esimerkiksi verohallinnon sivuja ja aiheeseen liittyvää kirjallisuutta. Laskutehtävissä osa tarvittavista tiedoista on jätetty kertomatta ja annettu linkki verohallinnon sivulle, josta tiedot löytyvät. Uskon, että tämä kannustaa opiskelijaa enemmän itsenäiseen tiedonhakuun ja myös asioiden mieleen jääminen voi helpottua, kun tiedot on itse hakenut. Tehtävät soveltuvat myös pareittain tai ryhmissä tehtäviksi, joka mahdollistaa vuorovaikutuksen syntymisen. Omien ajatusten jakaminen muiden kanssa, tehtävien pohtiminen yhdessä sekä yhteinen oivaltaminen voi parantaa oppimistulosta.

Opinnäytetyössä tehtiin myös lista videoista, jotka on otettu ulkopuolisista lähteistä ja joita voidaan käyttää opetusmateriaalina kurssilla. Videot ovat mielestäni helppo, vaivaton ja mielenkiintoinen tapa oppia. Nämä opinnäytetyössä syntyneet opetusmateriaalit jäävät HAMKin liiketalouden koulutusohjelmalle käyttöön ja näitä voidaan hyödyntää osana tulevaa henkilöverotuksen opetusta.

Mielestäni tämä opinnäytetyö onnistui täyttämään toimeksiantajan toiveet. Teoriaosuus käsitteli kattavasti verotusjärjestelmää ja antoi hyvän pohjan toiminnallisen osuuden tehtävien laatimiseen. Aiheeseen liittyvien opetusvideoiden löytäminen oli haasteellista. Jos aloittaisin työn alusta, saattaisin keskittyä tekemään suosiolla itse opetusvideon/videoita. Videoiden tekeminen saattaisi olla myös hyvä kehitysidea henkilöverotuksen teemaan. Opettajat voisivat tehdä opetusvideoita tai sitten voisi olla tehtävä, jossa opiskelijat itse tekisivät videoita eri aiheista, joita sitten kaikki voisivat katsoa. Mielestäni henkilöverotuksen teema on ollut ennestään jo toimiva kokonaisuus myös virtuaaliopetuksena. Tämä opinnäytetyö antaa vain lisää materiaalia ja ideaa, miten teemaa voisi vielä enemmän kehittää ja parantaa etäopiskelulle sopivaksi.

Itselleni työn tekeminen opetti paljon. Teoriaosuuden kirjoittaminen antoi paljon hyvää kertausta henkilöverotuksesta, sillä omasta henkilöverotuksen teeman suorittamisesta oli jo pari vuotta aikaa. Tehtävien tekeminen oli myös opettavaista. Siinä joutui paljon miettimään, miten tehtävänanto muodostetaan niin, ettei sitä voi ymmärtää väärin vaan, että kaikki lukijat ymmärtävät, mitä kysymyksellä haetaan. Opin myös, että työn tekemistä olisi voinut aikatauluttaa hieman paremmin, sillä työn valmistuminen venyi jonkin verran tavoitteesta.

Lähteet

Andersson, E., Linnakangas, E. & Frände, J. (2016). *Tuloverotus*. Helsinki: Talentum Pro.

Edilex. (2019). *Eräiden yhteisöjen tulolähdejaon poistaminen*. Verohallinnon ohjeet. Haettu 2.12.2020 osoitteesta

https://www.edilex.fi/virallistieto/verohallinnon_ohjeet/2019_0705.html

HAMK. (n.d). *Liiketalous, tradenomi (AMK)*. Haettu 10.2.2021 osoitteesta

<https://www.hamk.fi/amk-tutkinto/liiketalous-tradenomi-amk/>

Marstio, T. (2020). *Verkko-opinnon muotoilu käsikirja*. Laurea-julkaisut, Laurea-ammattikorkeakoulu.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/333810/Laurea%20Julkaisut%20134.pdf?sequence=5&isAllowed=y>

Myrsky, M., Myllymäki, J. & Rabinä, T. (2019). *Henkilökohtaisen tulon verotus*. Helsinki: Alma Talent.

Opintopolku. (n.d.). *Etäopetus ja verkko-opetus*. Haettu 10.1.2021 osoitteesta

<https://opintopolku.fi/wp/aikuiskoulutus/mietitko-aikuiskoulutusta/opiskelumuodot/etaopiskelu-ja-verkko-opiskelu/>

Ossa, J. (2020). *Tuloverolaki käytännössä*. Helsinki: Alma Talent.

Tomperi, S. (2018). *Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu*. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535#O3L3>

Verohallinto. (2015). *Ansiotulojen verotus*. Syventävät vero-ohjeet. Haettu 13.10.2020

osoitteesta https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48481/ansiotulojen_verotu2/

Verohallinto. (2017). *Pääomatulon veroprosentti [taulukko]*.

<https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot/paaomatulot/>

Verohallinto. (2019). *Pääomatuloista tehtävät vähennykset*. Haettu 7.12.2020 osoitteesta

https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/paaomatuloista_tehtavat_vahennykse/

Verohallinto. (2020a). *Alijäämähyvitys*. Haettu 9.12.2020 osoitteesta

https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/velat_ja_korot/alijaamahyvity/

Verohallinto. (2020b). *Asuntolainan korkovähennys*. Vähennykset. Haettu 9.12.2020

osoitteesta https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/asuntolainan_korkovahennys/

Verohallinto. (2020c). *Valtion tuloveroasteikko 2020 [taulukko]*.

<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48846/valtion-tuloveroasteikko-2020/>

Verohallinto. (2020d). *Verotettavan tulon laskenta henkilöverotuksessa*. Syventävät vero-

ohjeet. Haettu 9.12.2020 osoitteesta <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/49038/verotettavan-tulon-laskeminen-henkil%C3%B6verotuksessa3/#6.1-p%C3%A4%C3%A4omatulosta-teht%C3%A4v%C3%A4t-v%C3%A4hennykset>

Verohallinto. (2020e). *Verotuksen kehitys vuonna 2019*. Tietoa verotuksesta. Haettu

10.2.2021 osoitteesta https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/tilastot/verotulojen-kehitys/Verotulojen_kehitys_aiempina_vuosina/verotulojen-kehitys-vuonna-2019/

Verohallinto. (2020f). *Vähennykset – mitä voi vähentää verotuksessa?* Haettu 7.12.2020

osoitteesta <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/ilmoita-ja-tarkista-vahennykset/>

Liite 1: Tehtävien oikeat vastaukset

Tulolähteet ja tulolajit

1.

a. Kolme tulolähdettä ovat elinkeinotoiminnan tulolähde, maatalouden tulolähde ja henkilökohtaisten tulojen tulolähde. Elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuuluu kaikki verovelvollisen harjoittama liike- ja ammattitoiminta. Maatalouden tulolähteeseen kuuluu kaikki verovelvollisen harjoittama maatalous, erikoismaatalous ja maa- ja metsätalouteen liittyvä muu toiminta, jota ei ole pidettävä eri liikkeenä. Henkilökohtaiseen tulolähteeseen kuuluu kaikki muu verovelvollisen toiminta paitsi edellä mainitut. Tyypillisiä tähän kuuluvia ovat muun muassa palkkatulot, osinko-, korko-, vuokra-, metsä- ja luovutusvoittotulot sekä eläke- ja etuustulot.

b. Elinkeinotoiminnan tulon laskemisessa sovelletaan elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia, maatalouden tulolähteessä sovelletaan maatilatalouden tuloverolakia ja henkilökohtaisten tulojen tulolähteessä sovelletaan tuloverolaki

Ansiotulo

2. Verotettavaa ansiotuloa ovat: Jaettavan yritystulon ansiotulo-osuus, eläketulo, peitelty osinko, palkkatulot, metsätalouden puhdas tulo ja takauspalkkio.

3. Ruokalipukkeet arvostetaan 75 prosenttiin nimellisarvosta. Vuonna 2020 matkakuluvähennys omalla autolla on 0,25 e/km ja matkakulujen omavastuu 750 euroa.

Palkkatulot: 28 080

Puhelinetu $20 \times 11 = 220 \text{e}$

Ateriaetu $10,50 \times 21 \times 11 \times 0,75 = 1819,13 \text{e}$

Luontoisedut yhteensä: $220e+1819,13e = 2039,13e$

Matkakuluvähennys $0,25e \times 62 \times 21 \times 11 - 750 = 2830,50e$

Luonnolliset vähennykset yhteensä: 2830,50e

Puhdas ansiotulo: $28\,080e + 2039,13e - 2830,50e = 27\,288,63$ euroa

V: Leenan vuoden 2020 puhdas ansiotulo on 27 288,63 euroa.

Ansiotulojen vähennysjärjestelmä

4. Luonnolliset vähennykset, joita ovat muun muassa matkakulut, kotitalousvähennys, tulonhankkimismenot kuten työkalut, ammattikirjallisuus ja työhuone, työasuntovähennys sekä työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut.

Valtionverotuksessa tehtävät vähennykset, joihin kuuluu muun muassa eläketulovähennys, joka voidaan vähentää muun muassa kansaneläkkeestä, takuueläkkeestä, työ- ja yrittäjäeläkkeistä sekä erilaisista erityislainsäädäntöön perustuvista eläkkeistä sekä eläkevakuutukseen tai muuhun yksityisoikeudelliseen sopimukseen perustuvasta eläkkeestä.

Kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset, joita ovat muun muassa eläketulovähennys samoilla perusteilla kuin valtionverotuksessa, invalidivähennys, opintorahavähennys, ansiotulovähennys sekä perusvähennys.

Valtion- ja kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset, joihin kuuluu muun muassa pakolliset ja lakisääteiset vakuutusmaksut, joita ovat työntekijän eläkemaksu, työttömyysvakuutusmaksu sekä sairausvakuutuksen päivärahamaksu, merityötulovähennys, veronmaksukyvyntaluttomuusvähennys sekä lahjoitusvähennys.

5. Kotitalousvähennys on 40 % työn arvolisäverollisesta hinnasta, mutta enintään 2250 euroa.

Vähennyksen omavastuu on 100 euroa.

$4450e \times 0,40 - 100e = 1680$ euroa

Pääomatulo

6. Veronalaista pääomatuloa ovat omaisuuden tuotto, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto ja muu sellainen tulo, jota varallisuuden voidaan katsoa kerryttäneen. Pääomatuloa on muun muassa korkotulo, osinkotulo tietyiltä osin, vuokratulo, voitto-osuus, henkivakuutuksen tuotto, metsätalouden pääomatulo, maa-aineksista saadut tulot ja luovutusvoitto, jaettavan yritystulon, yhtiön osakkaan tulo-osuuden sekä porotalouden tulon pääomatulo-osuus.

Verovapaata pääomatuloa voivat olla muun muassa oman kodin myyminen, jos tietyt ehdot täyttyvät ja oman omaisuuden luovutusvoitot, jos ne ovat vuoden aikana alle 5000 euroa.

Pääomatulojen vähennysjärjestelmä

7.

a. Jos verovelvollisen vähennyskelpoisten tulonhankkimismenojen, korkojen ja muiden vähennysten määrä ylittää veronalaisten pääomatulojen määrän, muodostuu niiden erotus eli pääomatulolajin alijäämä. Jos verovelvollisella ei ole pääomatuloja eikä niistä tehtäviä vähennyksiä, muita kuin korkoja, alijäämä muodostuu korkojen määrästä.

Verovelvollisella on oikeus alijäämähyvitykseen, jos pääomatulosta tehtävät vähennykset ovat suuremmat kuin pääomatulot. Verohallinto tekee alijäämähyvityksen automaattisesti ansiotulojen verosta, jos verovelvollinen on siihen oikeutettu.

b. Alijäämähyvitys lasketaan ottamalla samana verovuonna syntyneestä pääomatulolajin alijäämästä pääomatuloveroprosentin mukainen osuus, joka on 30 prosenttia. Jos alijäämä on muodostunut osittain ensiasunnon hankintaan otetun asuntolainan koroista, prosenttiosuutta korotetaan siltä osin kahdella prosenttiyksiköllä. Alijäämähyvitys voidaan vähentää ansiotuloista suoritettavasta verosta tietyin edellytyksin. Alijäämähyvityksen enimmäismäärä on 1400 euroa

henkilöltä, mutta toinen puolisoista voi saada 400 euron lapsikorotuksen yhdestä ja 800 euron korotuksen kahdesta tai useammasta lapsesta.

Pääomatulolajin alijäämää voi muodostua myös pääomatuloista vähennettävien vapaaehtoisten eläkevakuutusmaksujen perusteella. Erityinen alijäämähyvitys lasketaan tuloista vähentämättä jääneiden maksujen perusteella ja sen määrä ei sisälly alijäämähyvityksen enimmäismäärän laskentaan.

8. Puolisoiden enimmäismäärä hyvitykselle on 2800 euroa ja kahdesta lapsesta voidaan lisätä lapsikorotusta 800 euroa, jolloin alijäämähyvitys voi olla enintään 3600 euroa. Asuntolainan koroista saa vähentää vuonna 2020 15 %.

$25\,000 \times 15\% \times 30\% = 1125$ euroa

v. Korhoset voivat saada alijäämähyvitystä 1125 euroa.